

Häme

14.1.2014

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Stena Recycling Oy
Äyritie 8 C
01510 Vantaa

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Stena Recycling Oy on toimittanut 24.9.2013 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen (YVA-selostuksen) Lahden Kujalan teollisuusalueelle suunnitellusta yksikkönä toiminnan laajentamisesta. YVA-selostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Insinööritoimisto Gradientti Oy. Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Stena Recycling Oy, Äyritie 8 C, 01510 Vantaa

Insinööritoimisto Gradientti Oy, Niemenkatu 73, 15140 Lahti

Hämeen ELY-keskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti

Hanketiedot

Laajennushankkeessa on tarkoituksena lisätä käsiteltävien materiaalien määriä, laajentaa toiminta-aikoja ja lisätä alueelle käsittelyrakennuksia ja -laitteita. Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

* VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen. Toiminta jatkuu nykyisellään.

* VE1: Vastaanotettava jätemäärä on 235 000 tonnia ja laitoksen aukioloaika on arkisin klo 6–22 ja lauantaisin klo 8–16. Materiaalien käsittelyä ja terminaalitoimintoja laajennetaan.

* VE2: Vastaanotettava jätemäärä on 400 000 tonnia ja laitos on auki ympärivuorokautisesti. Materiaalien käsittelyä ja terminaalitoimintoja laajennetaan.

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen hankeluettelon 6 §:n 11b)-kohdan perusteella: muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

91 h x 50€/h = 4 550 €

YVA-menettelyn aluksi hankkeesta vastaava laati YVA-ohjelman, joka oli hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. ELY-keskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. ELY-keskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot. Mielipiteet ja lausunnot saatuaan ELY-keskus antoi hankkeesta vastaavalle yhteysviranomaisen lausunnon siitä, miltä osin arviointiohjelmaa on täydennettävä.

Hankkeesta vastaavan on pitänyt tehdä tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja koota tiedot YVA-selostukseksi. Sen nähtävillä olosta ja mielipiteiden esittämisestä on kuulutettu ja siitä on pyydetty lausunnot vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Saatuaan lausunnot ja mielipiteet ELY-keskus antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja toimittaa sen sekä kopiot muista lausunnoista hankkeesta vastaavalle ja lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Tiedossa ei ollut hankealuetta koskevia kaavoitusmenettelyitä, joiden kanssa YVA-menettelyä olisi ollut tarpeen yhteen sovittaa.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-selostuksen nähtävillä olosta kuulutettiin Etelä-Suomen Sanomissa 5.10.2013. Kuulutus ja YVA-selostus olivat nähtävillä 1.10.–29.11.2013 Lahden kaupungin julkisten ilmoitusten ilmoitustaululla. YVA-selostus oli nähtävillä myös Lahden kaupunginkirjastossa ja Nastolan pääkirjastossa sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/StenalaajennuslahtiYVA. Kuulutus oli sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/ > *Ajankohtaista* > *Kuulutukset*. Hanketta ja arviointiselostusta esiteltiin yleisötilaisuudessa 15.10.2013.

Arviointiselostuksesta pyydettiin lausunnot Lahden kaupunginhallitukselta, Nastolan kunnanhallitukselta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Lahden kaupungin tekniseltä ja ympäristötoimialalta, Päijät-Hämeen liitolta ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveysasioita vastaavasta yksiköstä.

Yhteenveto annetuista lausunnoista

Lahden kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan lausunnon mukaan YVA-arviointiselostuksen ympäristövaikutusten käsittely on pääosin riittävää ja siinä on otettu huomioon Lahden ympäristöpalveluiden aiemmin asiasta antama lausunto.

Pölyämistä ja sen vaikutuksia on selostuksessa selvitetty suppeasti. Pölyämistä pidetään paikallisena ongelmana ja kaikkien alueella toimivien yhteispäästönä, josta Stenan osuus on vähäinen. Pölyäminen koetaan kuitenkin suurena ongelmana lähimmillä asutuilla kiinteistöillä. Selostuksessa pölyä ei ole otettu huomioon lainkaan terveyteen vaikuttavana tekijänä. Ympäristön roskaaminen on kielletty laissa. Hankevaihtoehdoissa VE 0 ja VE 1 ei ole esitetty toimia roskaantumisen estämiseksi eikä niissä ole kiinnitetty huomiota myöskään maiseman rumentumiseen ja viihtyvyyden vähentymiseen, vaikkei se teknisesti ole vaikeaa. Alueen maankäyttöä ohjaavassa yleiskaavassakin ohjeistetaan säilyttämään materiaalit katoksissa ja sisätiloissa. Villähteen tien liittymät on jätetty huomiotta liikennemääriä havainnollistavissa karttakuvissa. Kuvissa reitti on piirretty Villähteen tieltä suoraan Vt 12:lle kohdasta, jossa todellisuudessa on vain alikulku. Liikennevaikutuksia arvioitaessa olisi ollut syytä tuoda esiin liikenneturvallisuusasian yhteydessä Villähteen tien varrella oleva Erstan päiväkotikiinteistö. Meluselvityksessä ei ole otettu huomioon, että myös kiinteistöllä 398-405-17-11, osoitteessa Saustantie 4 (Miekantie 1) on asuinkäytössä oleva asuinrakennus. Kuten melumallinnus melusteella osoittaa, lähimmille asutuille kiinteistöille aiheutuvaa melukuormaa voidaan pienentää estämällä melun leviämistä. Arviointiselostuksessa kerrotaan hulevesien päätyvän rakennusten katoilta kiinteistön ulkopuolelle, mutta sen tarkemmin ei kerrota, mihin vedet päätyvät. Päätyvätkö ne samaan ojaan pihan hulevesien kanssa? Riittääkö ojan kapasiteetti onnettomuustilanteissa, kun oja toimisi sammutusjätevesialtaana. Selostuksessa on muutoinkin käsitelty onnettomuustilanteita vähän, vaikka ne ovat suuri riski tämäntyyppisessä toiminnassa. Esimerkiksi paloturvallisuudesta mainitaan, että materiaalien varastointi voi aiheuttaa paloriskiä, mutta riskin aiheuttajaa ei todeta. Joidenkin materiaalien syttymisriski on suuri. Riskin torjumisesta ja mm. vaarallisten ym. paloturvallisuusvaaraa aiheuttavien jätteiden sijoittelusta todetaan, että riskiä pienennetään ohjeistuksella. Riskit, niiden hallinta ja ehkäisy tulisi käsitellä YVA-selostuksessa tarkemmin.

Lahden kaupungin maankäyttö toteaa lausunnossaan, että hankkeen hulevesien hoitoa ei ole selvitetty riittävästi. YVA-selostuksessa mainitaan Lahden yleiskaavassa osoitettu kokoojakatu tai yhdystie suoraan Sapelikadulta Vt 12:lle. Vt 12:n osuuden Joutjärvi-Uusikylä yleissuunnitelma on Liikenneviraston hyväksyttävänä. Valtatien parantamisen ja Kolavan eritasoliittymän rakentamisen aikataulu ei ole tällä hetkellä tiedossa, todennäköisesti se ajoittuu 2020-luvulle. Rakentamisen jälkeen Kujalan jäteaseman ja sen ympäristössä olevan toiminnan aiheuttaman

raskas liikenne siirtyy valtaosin vt 12:lle. Mt 312:n liikenne kasvaa siitä huolimatta kuitenkin nykyisestä kaksinkertaiseksi vuoteen 2040 mennessä, raskaan liikenteen määrä kuitenkin vähenee nykyisestä. Mt 312 on tarkoitus siirtää hautausmaan eteläpuolelle, mutta tien siirron aikataulu ei tällä hetkellä ole tiedossa. Maankäyttö puoltaa vaihtoehtoa VE 0, kuitenkin niin, että Sapelikadun varteen rakennetaan rakennus- ja purkujätteen käsittelyä varten lajittelulaitos. Tämä yhdistelmävaihtoehto (VE 0:n määrät ja VE 2 lajittelulaitos) mahdollistaa toiminnan kehittämisen, koska käsiteltävä materiaalmäärä/vuosi nousee noin kaksinkertaiseksi nykytilanteeseen nähden (v. 2012 45 700 t). Yhdistelmävaihtoehto ottaa myös huomioon alueen pöly- ja roskaantumisongelmia sekä Nastolantien liikenneongelmia (turvallisuus). Vt 12:n Kolavan eritasoliittymän rakentaminen antaa tulevaisuudessa toiminnan kasvumahdollisuudet.

Nastolan kunnan lausunnon mukaan ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu kattavasti ja huolella. Nastolan kunta pyytää jatkossa kuitenkin kiinnitettävän huomiota toiminnan laajenemisen haitallisiin vaikutuksiin Villähteellä. Asutus on Villähteellä hyvin lähellä tietä, lähimmillään noin 20 metrin päässä tien keskilinjasta. Jo nykyisellä liikennemäärällä melulle altistuvien määrä on huomattava, ja lähimpien talojen alueella ylitetään nykyisellään melun ohjearvot. Melun vaikutusalueella on myös päiväkotia ja ala-asteen koulu sekä Erstan kartanoalueella toimiva erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden taide- ja toimintakeskus. Toiminnan aiheuttaman melun lisäyksen ilmoitetaan olevan enimmillään 1 dB. Melua mitataan logaritmisesti, jolloin jo 3 dB:n lisäys merkitsee melun kaksinkertaistumista. Meluselvitys tulisi tehdä myös Villähteen alueesta.

Villähteentielle on runsaasti liittymiä, joiden liikennöitävyys heikkenee lisääntyvän liikennemäärän myötä. Erityisesti Erstan kartanon kohdalla linja-autopysäkit aiheuttavat tien ylitystarvetta. Tien liikenneturvallisuuden tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja tarkastella, aiheuttaako lisääntyvä liikenne esimerkiksi liittymien kanavoimistarpeita tai kevyen liikenteen uudelleen järjestelyä.

Ympäristön roskaantumisen todetaan voivan vaikuttaa ihmisten viihtyvyyteen. Roskaantumisen arvioidaan kuitenkin jäävän paikalliseksi ja heikentävän viihtyvyyttä vain Sapelikadun alueella. Raportin mukaan puujäte ja purkujäte varastoidaan ja osittain käsitellään katoksissa. Myös muovijätteen käsittelyyn tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Pieneksi pilkottu, kevyt muovijäte leviää tuulen mukana laajallekin alueelle ja on hyvin hankala siivota ympäristöstä. Tavoitteena tulisi olla, että kaikki jätteen käsittely tapahtuisi katetuissa, tuulelta suojatuissa tiloissa.

Poikkeustilanteisiin tulisi varautua riittävästi. Selostuksen mukaan häiriötilanteissa materiaalivirrat ohjataan muualle. Materiaalikasojen kas-

vamista normaalia isommiksi ei tulisi sallia edes tilapäisesti, koska ympäristön roskaantuminen voi tapahtua nopeastikin.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan viime vuosien onnettomuushistoria on linjassa selostuksessa esitetyn arvion kanssa, mutta arviossa olisi ollut suotavaa käyttää tuoreempia onnettomuustietoja.

Kaikissa hankevaihtoehdoissa tieliikenteen määrä Sapelikadulta Villähteentielle ja Nastolantielle lisääntyy, mutta suuntaa-antavan arvion mukaan tieliittymän välityskyky pysyy pääosin hyvänä kaikissa hankevaihtoehdoissa. Uudenmaan ELY-keskus ei pysty arvioimaan ”suuntaa-antavan” arvion paikkansa pitävyyttä, koska sen tueksi ei ole esitetty toimivuustarkasteluja. Villähteentien/Nastolantien (mt 312) ja Sapelikadun toimivuuteen vaikuttavat käsillä olevan hankkeen lisäksi Kujalan alueen muut käynnissä olevat laajentumishankkeet, jotka niin ikään lisäävät liikennettä liittymässä.

Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että Yhdystien ja valtatie 12 liittymään yleiskaavassa merkityn eritasoratkaisun toteutuminen ei ole missään toteuttamisohjelmassa, eikä Uudenmaan ELY-keskuksen intresseissä ole edistää sitä. Eritasoliittymän suunnittelu ja toteutus on Lahden kaupungin vastuulla ja on vahvasti sidoksissa alueen maankäytön kehittämiseen. Näin ollen hankkeen liikennevaikutusten arvioinnissa on tukeuduttava alueen nykyisen tieverkkoon, sen toimivuuteen ja mahdolliseen parantamistarpeeseen.

Arvioinnissa on otettu huomioon myös jätehuoltoalueen muiden toimijoiden aiheuttama liikenne. Toimintojen laajentumisen myötä Nastolantien ja Villähteentien liikenne lisääntyy merkittävästi, mikä voi vähentää tien viereisten alueiden viihtyvyyttä ja heikentää liikenneturvallisuutta.

Kujalan alueen tehostuvan maankäytön seurauksena liikennemäärät Sapelikadulla kasvavat merkittävästi (2,4–2,8 -kertaiseksi). Katuverkolta maantieverkolle liittyvän liikenteen vaikutusten selvittämiseksi on Lahden kaupungin arvioitava Kujalan alueen liikenteellisiä yhteisvaikutuksia erityisesti Sapelikadun ja Nastolantien/Villähteentien liittymässä viimeistään hankkeiden toteutuessa ja ryhdyttävä tulosten perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin liikenteellisen toimivuuden ja liikenneturvallisuuden takaamiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue ja Päijät-Hämeen liitto eivät ole toimittaneet lausuntoa YVA-selostuksesta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on pitänyt selvittää arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Yhteysviranomaisen lausunnon valmistelussa on otettu huomioon arviointiselostuksen kuulemisvaiheessa annetut lausunnot. Selostuksesta ei tullut yhtään kansalaisten mielipidettä. ELY-keskus lähettää kopiot saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ELY-keskuksessa.

Hankkeen tarkoitus Hankkeen tarkoitus on esitetty asianmukaisesti.

Hankekuvaus Yhteysviranomainen vaati arviointiohjelmasta antamassaan lausunnonssa hankekuvaukseen eräitä tarkennuksia ja täydennyksiä. Arviointiselostuksen hankekuvauksessa nämä vaatimukset on täytetty varsin hyvin. Hanke on pääosin kuvattu niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, että siitä mahdollisesti aiheutuvat ympäristövaikutukset on voitu riittävästi tunnistaa ja arvioida. Hankekuvauksessa on kuitenkin edelleen joitakin puutteita ja ne pitää suunnittelun seuraavassa käsittelyvaiheessa korjata.

Arviointiselostuksen sivulla 29 mainitaan, että alueelle tullaan vastaanottamaan muualla käsiteltyjä materiaaleja. Selostuksessa ei ole kuitenkaan tarkemmin kerrottu, mitä nämä materiaalit ovat. Taulukossa 4 on esitetty vuosittain vastaanotettavien materiaalien määrät nykytilassa ja eri hankevaihtoehdoissa. Taulukosta ei selviä, onko esitetyissä vastaanottomäärissä huomioitu muualla käsiteltyjen jätteiden osuus ja mikä ne ovat.

Arviointiselostuksessa kerrotaan hulevesien päätyvän rakennusten katoilta kiinteistön ulkopuolelle, mutta selostuksessa ei kerrota tarkemmin, mihin vedet päätyvät. Päätyvätkö ne mahdollisesti samaan ojaan pihan hulevesien kanssa?

Selostuksessa on esitetty tiedot hulevesien ominaisuuksista. Hulevesien laadun mahdollisesta muuttumisesta eri vaihtoehdoissa ei sen sijaan ole esitetty arviota. Hulevedet purkautuvat avo-ojaan, johon purkautuu myös alueen muiden toimijoiden hulevesiä. Selostuksesta ei selviä, riittääkö ojan kapasiteetti onnettomuustilanteissa, kun oja toimisi sammutusjätevesialtaana.

YVA-selostuksessa Villähteentien liittymät on jätetty huomiotta liikennemääriä havainnollistavissa karttakuvissa. Kuvissa reitti on piirretty Villähteentieltä suoraan Vt 12:lle kohdasta, jossa todellisuudessa on vain alikulku.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset on esitetty asianmukaisesti. Selostuksessa mainittuja lupia haettaessa on syytä ottaa huomioon, että paitsi ympäristölupahakemuksen myös esimerkiksi rakennus- ja maisematyölupahakemuksen liitteenä pitää olla arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto.

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin on selostuksessa kuvattu asianmukaisesti.

Hankkeen suhde olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin

Hankkeeseen liittyviksi suunnitelmiksi ja ohjelmiksi, joiden kaikkien tavoitteita ja toteutusta hankkeen todettiin edistävän, on tunnistettu jätelaki, valtakunnallinen jätesuunnitelma, Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma, Hämeen ympäristöstrategia ja Päijät-Hämeen maakuntaohjelma. Selostuksessa ei ole mainittu esimerkiksi ilmasto- ja energiastrategiaa eikä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Jätelain mainitseminen ei tässä yhteydessä ole tarpeen.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hankkeen liittyminen muihin Lahden alueella ympäristöliiketoimintaa harjoittaviin hankkeisiin on selvitetty asianmukaisesti. Arviointiselostuksessa on myös todettu, että hankkeilla voi olla vaikutuksia toisiinsa. Ne voivat mm. kilpailla samoista raaka-aineista, ja kilpailu voi vaikuttaa materiaalien keräysalueiden laajuuteen, kuljetusmatkojen pituuteen ja hankkeen toteutumiseen. Hankkeilla on myös merkittäviä liikenteellisiä yhteisvaikutuksia. Kiinteimmin Stena Recycling Oy:n toiminnan todetaan olevan kytköksissä Kymijärven voimalaitoksen, KYVO2:n kanssa.

Hankkeen vaikutusalueen rajaus

Hankkeen vaikutusalueen rajaus on tehty vaikutustyypeittäin vaihdellen ja pääosin tarkoituksenmukaisesti ja vaikutusalueet lienee pääosin rajattu niin suuriksi, että niiden ulkopuolella ilmenevät ympäristövaikutukset eivät ole todennäköisiä. Roskaantumisen ja pölyn leviämisen vaikutuksia on arvioitu noin 200 metrin säteellä hankealueesta. Rajaus saattaa olla liian suppea, erityisesti 0-vaihtoehdossa, jossa vastaanotettavan jätteen määrä lisääntyy, mutta vaihtoehdoissa VE 1 ja VE 2 rakennettavaksi suunnitellut katos tai rakennusjätteen lajittelulaitos eivät ole vielä käytössä.

Ympäristön nykytilan kuvaus ja vaikutusten selvittäminen

Lausunnossaan arviointiohjelmasta yhteysviranomaisen edellytti ympäristön nykytilan kuvausta täydennettäväksi. Tarkistamistarve koski mm. liikennettä, Nastolan kunnan maankäyttöä Lahden kaupungin rajan tuntumassa, tietoja hankkeen vaikutusalueen asutuksesta ja herkistä kohteista, vaikutusalueen talousvesikäytössä olevista kaivoista, pinta- ja pohjavesistä ym. Täydennysvaatimukset on otettu varsin hyvin huomioon ja arviointiselostuksessa ympäristön nykytilan kuvaus on varsin kattava ja asianmukainen.

Hankkeen liikenteestä aiheutuvan melun vaikutusalueella on Villähteen alueella myös päiväkotia ja ala-asteen koulu sekä Erstan kartanoalueella toimiva erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden taide- ja toimintakeskus, joita ei ole YVA-selostuksessa mainittu.

Alun perin ELY-keskukseen toimitetun YVA-selostuksen mukaan Lahden yksikön lähialueilla ei ole talousvesikäytössä olevia kaivoja. Myöhemmin 18.11.2013 toimitettuun oikaisuun sisältyy tieto, jonka mukaan lähialueen kaivot ovat talousvesikäytössä. Niiden vedessä havaitut suositusten ylittävät pitoisuudet on toimitetussa täydennyksessä myös kuvattu.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen mahdolliset ympäristövaikutukset on tunnistettu ja arvioitu pääosin kattavasti ja asianmukaisesti, ja arvioinnin pääpaino on kohdistettu merkittävimpiin vaikutuksiin, kuten liikenteen vaikutuksiin, meluun, pölyämiseen ja roskaantumiseen. Yhteysviranomaisen esittää kuitenkin seuraavassa joitakin täydentäviä näkökohtia, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen tulevassa käsittelyvaiheessa.

Vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Hankealue ei pohjaveden suojelun kannalta ole kovin kriittinen, mutta se sijaitsee Salpausselällä pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä. Toiminta-alueelta ja sen vaikutusalueelta ei ole paljontaan tutkittua tietoa, ja pohjavesivaikutukset on selostuksessakin ohitettu varsin kevyesti. Selostuksessa todetaan, että alueella ei muodostu pohjavettä, sillä hankealue päällystetään ja hulevedet johdetaan ojaan toiminta-alueen ulkopuolelle. Eri toteutusvaihtoehtojen välillä ei myöskään katsota olevan merkittävää eroa pohjavesivaikutusten kannalta.

Toiminta-alueen ja ympäristön maaperän todetaan olevan huonosti vettä läpäisevää silttiä ja savea. Salpausselän reunamuodostuman lievealueilla hyvin vettä johtavat maakerrokset voivat kuitenkin jatkua tiiviiden pintamaiden alla. Tarkasteltavan toiminta-alueen eteläpuolella Linnaisten alueella maaperä on hiekkamaata, ja hydraulinen yhteys Kolaan pohjavesialueeseen on mahdollinen.

Selostuksessa kuvataan maaperän laatua ja vedenläpäisevyyttä maaperäkartan mukaisesti ja pohjaveden laatua viereisen toimijan alueella sijaitsevan tarkkailupisteen tietojen pohjalta, mutta arviot eivät kata nykyisen toiminnan koko vaikutusalueetta. Käytetyt lähtötiedot eivät ole riittävät pohjaveteen ja talousvesikaivoihin aiheutuvien vaikutusten pois-sulkemiseksi toiminta-alueen eteläpuolella.

Hankkeen seuraavassa käsittelyvaiheessa tietoja yksityiskaivoihin kohdistuvista vaikutuksista on tarpeen tarkentaa.

Vaikutukset ilmanlaatuun, roskaantuminen

YVA-selostuksessa on melko suppeasti selvitetty roskaantumista ja pölyämistä ja niiden vaikutuksia. Pölyn ja sen mukana leviävien haitallisten aineiden määrää eikä pölyämisen alueellisia yhteisvaikutuksia ole arvioitu riittävästi vaihtoehtoissa VE 1 ja VE 2. Pölyäminen nähdään selostuksessa paikallisena ongelmana ja muidenkin toimijoiden todetaan aiheuttavan pölypäästöjä, joista Stena Oy:n osuus katsotaan vähäiseksi. Pölyäminen koetaan kuitenkin suurena ongelmana hankealueen lähistöllä sijaitsevilla asuinkiinteistöillä.

Roskaantumisesta todetaan, että kevyiden jakeiden käsittelystä voi aiheutua roskaantumista ja että energiajätteen ja kierrätyspolttoaineen varastointi tullaan tekemään pääosin katoksessa. Selostuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, miksi näiden jätejakeiden käsittelyä ja varastointia ei ole suunniteltu tehtäväksi kokonaan suljetuissa hallitiloissa. Vaikutuksia ilmaan on arvioitu melko kevyesti olettamalla, että katoksen seinämät ehkäisevät merkittävästi pölyämistä.

Hankevaihtoehtoissa VE 0 ja VE 1 ei ole esitetty toimia roskaantumisen estämiseksi eikä niissä ole juuri kiinnitetty huomiota maiseman rumen-tumiseen ja viihtyvyyden vähentymiseen. Esimerkiksi muovijätteen kä-sittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kevyt muovijäte voi levitä tuulen mukana laajallekin alueelle ja sitä on hyvin hankala siivota ympä-ristöstä.

Luontovaikutukset

Hankkeen luontovaikutukset on selvitetty asianmukaisesti. Selostukses-sa on kuitenkin osittain vanhaa tietoa, koska pohjana on ollut vuonna 2000 tehty uhanalaisluokitus (s. 53). Uusimman luokituksen mukaan eteläntytönkorento ei ole enää uhanalainen laji; kanta on nyttemmin luokiteltu elinvoimaiseksi, ja laji on nykyisin Suomessa yleinen. Liito-oravan luokitus on säilynyt entisellään, eli laji on vaarantunut. Uusin luokitus on tehty v. 2010: *Suomen lajien uhanalaisuus, Punainen kirja 2010*.

Sivulla 74 olevan tekstikohdan mukaan ”*liito-oravan selvästi havaittavi-
en lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on
kielletty*”. Nyt voimassa oleva luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin
mukaan luontodirektiivin liitteessä IV a tarkoitettuihin eläinlajeihin kuulu-
vien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja hei-
kentäminen on kielletty. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ei siis tarvit-
se olla selvästi havaittavia, vaan kiello koskee kaikkia lisääntymis- ja le-
vähdyspaikkoja.

Liikennevaikutukset

Liikenteen vaikutuksia on selostuksessa arvioitu asianmukaisesti ja
otettu huomioon myös Kujalan alueen muiden toimijoiden tehostuvasta
maankäytöstä aiheutuva liikennemäärien kasvu. Selostuksessa on esi-
tetty myös arvioita mahdollisista muutostarpeista vaikutusalueen liiken-
nejärjestelyissä, kuten yhteysviranomaisen YVA-arviointiohjelmasta an-
tamassaan lausunnossa edellytti. Uusien, liikenteen välityskykyä paran-
tavien ratkaisujen toteuttamisesta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole ole-
massa konkreettisia suunnitelmia. Hankkeen laajennusvaihtoehtojen ja
Kujalan muiden toimijoiden laajennussuunnitelmien mahdollisesti toteu-
tuessa liikenteen haittavaikutusten vähentämiseen on kiinnitettävä eri-
tyistä huomiota.

Meluvaikutukset

YVA-selostuksen liitteenä oleva ympäristömeluselvitys on laadittu asi-
antuntevasti. Autonrenkaiden murskauslaitetta, liikkuvia energiajätteen
murskaimia ja paalaimia ei laskentamalleissa ole otettu huomioon, kos-
ka niiden melupäästöstä ei ole katsottu saatavan riittävän luotettavaa
tietoa. Niiden melupäästöjen arvioidaan kuitenkin todennäköisesti ole-
van puujätteen mobiilimurskainta selvästi pienempiä.

Selostuksen mukaan erillisen ympäristömeluselvityksen melualuekar-
toissa ei ole 5 dB:n impulssimelukorjausta. Melu on luonteeltaan im-
pulssimaista lähietäisyydellä (noin 0–400 m), kun toimipisteessä suori-
tetaan metallijätteen käsittelyä. Stena Oy:n metallijätteen kahmari toimii
nykyisin 300 min/päivä, ja tarkoitus on jatkossa vielä lisätä toiminta-
aikaa. Toimipaikan lähialueella melukarttojen melualueisiin tulee siis li-
sätä 5 dB. Meluselvityksen taulukon 7 mittauspisteen 1 tulokseen ei ole
tehty 5 dB:n impulssimelukorjausta. Selvityksen mukaan mittauspiste si-
jaitsee noin 200 m:n etäisyydellä toimipisteen itäpuolella. Rakennusten
lukumäärälaskennassa impulssimaisuuskorjaus +5 dB on kuitenkin otet-
tu huomioon.

YVA-selostuksen liitteenä olevassa raportissa PR-Y2053-1 on esitetty
yhteismelusta ainoastaan mittaustulokset tiivistetysti. Yhteismeluselvi-
tyksen mittausten suorittaminen ja mittaustulokset on esitetty yksityis-

kohtaisesti raportissa PR-Y2050-1. Koska raporttia PR-Y2050-1 ei ole selvityksen liitteenä, ei yhteismeluselvitystä ole mahdollista arvioida.

Vaikutukset ihmisiin

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu hankkeen vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, terveyteen, asumiseen ja viihtyvyyteen. Merkittävimminä vaikutuksina pidetään liikenneturvallisuusvaikutuksia, melua sekä pöly- ja roskaantumisvaikutuksia. Kaiken kaikkiaan hankkeen mahdolliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan vähäisiksi.

Hankkeen aiheuttama melu on tunnistettu terveysriskiksi, ja ainakin lähimmillä asumiseen käytettävillä alueilla se voi joissakin tilanteissa muodostua niin voimakkaaksi, että sen todetaan voivan haitata keskittymistä ja aiheuttaa terveyshaittaa. Sen sijaan pölyä ei selostuksessa ole otettu huomioon lainkaan terveyteen vaikuttavana tekijänä. Pölyämisen todetaan heikentävän ihmisten viihtyvyyttä, mutta sen vaikutusta ihmisten terveyteen ei ole arvioitu.

Yhteisvaikutukset

Hankkeen ja alueella sijaitsevien muiden hankkeiden keskeiset yhteisvaikutukset, lähinnä liikenne-, melu ja pölyämisvaikutukset, on arvioitu pääosin asianmukaisesti, joskin erityisesti pölyämisen yhteisvaikutuksia on arvioitu melko ylimalkaisesti.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden seuraukset

Mahdollisia onnettomuustilanteita selostuksessa on käsitelty melko suppeasti, vaikka ne ovat suuri riski tämän tyyppisessä toiminnassa ja joidenkin hankealueella käsiteltävien materiaalien syttymisriski on suuri. Paloturvallisuudesta todetaan, että materiaalien varastointi voi aiheuttaa paloriskiä, mutta riskin aiheuttajia ei tarkemmin eritellä. Mahdollisten ympäristöonnettomuuksien seurauksia ei ole juuri arvioitu. Riskin torjumisesta ja mm. vaarallisten paloturvallisuusvaaraa aiheuttavien jäteerien sijoittelusta todetaan, että riskiä pienennetään ohjeistuksella.

Tulipalotilanteessa sammutusvesi voi aiheuttaa ympäristöriskejä, joita koskevia arvioita on myös tarkennettava. Selostuksen mukaan tulipalon sattuessa sammutusvedet voidaan padottaa tien varren avo-ojaan. Siltarummussa on näytteenottokaivo ja sammutusvesistä otetaan tulipalojen jälkeen näyte, jonka perusteella arvioidaan, onko sammutusvesiä tarpeen käsitellä. Selostuksesta ei käy ilmi, millaisia määriä sammutusvettä avo-ojaan voidaan ohjata, voiko sammutusvesiä kulkeutua alueelta myös muualle kuin avo-ojan suuntaan ja millaisia vaikutuksia niillä voi olla avo-ojan veden laatuun. Avoimeksi jää myös se, riittääkö ojan kapasiteetti onnettomuustilanteissa ojan toimiessa sammutusjätevesialtaana. Sammutusvesien vaikutus Kujalan muiden toimijoiden alueella tulee myös ottaa huomioon.

Riskien tunnistamista, hallintaa ja ehkäisyä tulee seuraavassa käsittelyvaiheessa tarkentaa.

Arviointiaineisto ja -menetelmät sekä arvioinnin epävarmuustekijät

Selvitys arvioinnin epävarmuustekijöistä ja virhelähteistä on esitetty omana kappaleenaan. Arvioinnissa käytetty aineisto ja menetelmät sekä epävarmuustekijät on esitetty pääosin järjestelmällisesti ja hyvin vaikutustyypeittäin.

Ehdotus haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja vaikutusten seurantaohjelmaksi

Haitallisten vaikutusten vähentämistoimia on selostuksessa esitetty jonkin verran. Ympäristövaikutusten seurantaohjelma on selostuksen mukaan tarkoitus suunnitella tarkemmin ympäristölupaprosessin kuluessa. Yhteysviranomaisen on edellä tässä lausunnossa viitannut eräisiin näkökohtiin, jotka vaikutusten ehkäisemisessä ja seurantaohjelman tarkistamisen yhteydessä on tarpeen ottaa huomioon.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Vaihtoehtojen arviointitulokset on koottu yhteenvetotaulukkoon tiiviisti tekstimuodossa. Taulukon teksti on yhtäpitävä arvioinnin tulosten kanssa.

Hankevastaavan arvion mukaan VE 1 on toteuttamiskelpoinen, kunhan liikenteen haitallisiin vaikutuksiin kiinnitetään huomiota (esim. suunnittelun liittymän toteuttaminen) ja VE 2 on toteuttamiskelpoinen edellyttäen, että liikenteen ja melun haitallisiin vaikutuksiin kiinnitetään huomiota ja että niitä pystytään vähentämään. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan keskeinen hankkeen vaihtoehtojen toteutumiskelpoisuuteen vaikuttava tekijä on lisäksi hankealueen koko; mahtuvatko kasvavat materiaalmäärät nykyiselle suhteellisen pienelle alueelle?

YVA-menettely ja osallistuminen

Hankkeen YVA-menettelyn kulku on esitetty asianmukaisesti. Osallistuminen on järjestetty YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

YVA-asetuksen mukaan arviointiselostuksessa pitää olla selvitys siitä, kuinka yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on otettu huomioon. Selostuksessa on taulukko, johon on koottu yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esille nostamat asiat. Lausunto on otettu varsin hyvin huomioon; huomioon ottamisessa on ollut joitakin puutteita, jotka on todettu edellä lausunnossa.

Raportointi

Arviointiselostus on rakenteeltaan selkeä ja teksti ymmärrettävää ja virheetöntä. Tekstiä havainnollistavia kuvia, karttoja, kaaviota ja vastavia on käytetty sopivasti, ja ne ovat pääosin hyvälaatuisia, riittävän suuria ja tekstiltään luettavia.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostuksessa on esitetty kaikki YVA-asetuksen 10 §:n edellyttämät seikat. Edellä yhteysviranomaisen lausunnossa todetut huomautukset huomioon ottaen voi todeta, että hankkeen vaihtoehtoja on tarkasteltu tasapuolisesti ja niiden merkittävät vaikutukset on selvitetty riittävän pätevästi. Ennen päätöksentekoa hankkeen tulevissa suunnittelu- ja käsittelyvaiheissa yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt arvioinnin täydennystarpeet pitää ottaa huomioon ja täydentää arviointitietoja. Erittäin erityisesti yksityiskaivoihin kohdistuvia vaikutuksia, roskaantumista, meluja ja pölyvaikutuksia sekä poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumista koskevia tietoja pitää tarkentaa. Näillä edellytyksillä arviointiselostus antaa hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista riittävän ja ymmärrettävän kokonaiskuvan ja arviointiselostusta voidaan pitää riittävänä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomainen lähettää lausuntonsa tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille ja lausunnon antajille. Se tulee nähtäville myös osoitteeseen www.ymparisto.fi/StenalaajennuslahtiYVA.

Johtaja

Tommi Muilu

Erikoissuunnittelija

Markku Paananen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon antajat
Etelä-Suomen aluehallintovirasto/ympäristöluvat
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiselostuksia)

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksessa 907/2012 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2013 olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjstä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Valtioneuvoston asetus 907/2012 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2013

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)